

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO: 2021/8503
KARAR NO: 2021/7726

TÜRK MİLLETİ ADINA
Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN:

MAHKEMESİ : Araklı Asliye Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 23.05.2019
NUMARASI : 2017/214-2019/230
DAVACI : Gülzade Karabela
DAVALI : Araklı Nüfus Müdürlüğü
DAVA TÜRÜ : Nüfus Kaydının Düzeltilmesi

Dava, doğum tarihinin düzeltilmesi istemine ilişkindir .Mahkemece davacının 02/03/1947 olan doğum tarihinin 02/03/1965 olarak düzeltilmesine karar verilmiş olduğu, hükmün istinaf yoluna gidilmeksizin kesinleştiği anlaşılmıştır.

Adalet Bakanlığının 07.09.2021 tarih, 39152028-153.01-502-2020-E. 1470/24393 sayılı yazısı ile ilgili kanun yararına bozma talebinde bulunulmuş, dosya Dairemize gönderilmiştir.

Dosya içerisindeki mevcut nüfus kaydından, doğum tarihi düzeltilmesi istenen davacı Gülzade Karabela 'nın nüfusa 15.6.1959 tarihinde tescil edildiği görülmüştür. Bir kimsenin doğmadan önce nüfusa tescili mümkün olmadığı halde, doğum tarihinin 02.03.1965 olarak düzeltilmesi nüfus kayıtlarında çelişki meydana getirmektedir.

Hakim, nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasına karar verirken, bu kayıtlar arasında çelişki meydana getirmemek ve hayatın olağan akışına ters düşecek durumlara yol açmamaya özen göstermek zorunda olup, bu hususa uyulmaması usul ve kanuna aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Adalet Bakanlığı'nın Hukuk Muhakemeleri Kanununun 363/1. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA oybirliğiyle karar verildi. 26.10.2021 (Salı)

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/3992

KARAR NO : 2021/9391

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : MERSİN 2. TÜKETİCİ MAHKEMESİ
TARİHİ : 11/07/2019
NUMARASI : 2018/261 - 2019/410
DAVACI : EMAŞ DAY. TÜK. MAL. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
VEK.AV.ALPAY ANTMEN VE ARK.
DAVALI : NURTEN FER VEK.AV.ELİF ALBAYRAK

Taraflar arasındaki itirazın iptali davasının mahkemece yapılan yargılaması sonucunda davanın reddine yönelik olarak verilen karara karşı Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulmakla; dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, davalının kendisinden buzdolabı, bulaşık makinesi ve ek garanti süresi aldığını ancak ücretini ödemediğini, hakkında başlatılan icra takibine de haksız olarak itiraz ettiğini ileri sürerek Mersin 6.İcra Dairesinin 2018/4246 sayılı dosyasına vaki itirazın iptaline alacağın %20'sinden az olmamak üzere icra inkar tazminatına karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı, eşyalar için 1.500 TL ön ödeme yaptığını kalanının ise taksitler halinde ödendiğini ve hatta teminat senetlerini de geri aldığını ileri sürerek davanın reddini istemiştir.

Mahkemece; davacının tacir olması nedeniyle basiretli davranma yükümlülüğünün bulunduğu, senet almaksızın alıcıya teslim edilen malların satış bedelinin ödenmediğini kendisinin ispatlaması gerektiği ve ispatlayamadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 15.03.2021 tarihli yazısında; satıcının malı teslim etmekle bedelini de kabul etmiş sayıldığı, aksini iddia eden satıcının bunu ispatlaması gerektiği belirtilmiş; bu nedenle davaya konu faturanın kapalı fatura mı, açık fatura mı olduğu yönünde bilirkişi incelemesi yapılması, faturanın kapalı fatura olması halinde bedelin peşin ödendiği kabul edilerek davanın reddine karar verilmesi, açık fatura olması halinde ise ödeme iddiasını davalının ispatlaması gerektiğinden mahkemece davalıdan iddiasını ispata yarar tüm yasal delilleri sorulup, gerekirse yemin teklif etme hakkı da hatırlatılarak, sonucu dairesinde karar verilmesi gerekirken, yanılığın değerlendirme ve eksik inceleme sonucu, yazılı şekilde hüküm kurulmasının hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 363. maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Dava, satış bedelinin tahsili amacıyla başlatılan ilamsız icra takibine davalı borçlu tarafından yapılan itirazın iptali davasıdır.

Satış sözleşmesi, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun (TBK) 207 vd. maddelerinde düzenlenmiştir. TBK m. 207/2 hükmü gereği, sözleşme ile aksi kararlaştırılmadıkça veya aksine bir adet bulunmadıkça satıcı ve alıcı borçlarını aynı anda ifa etmekle yükümlüdürler. Aynı anda ifa kuralının iki işlevi vardır. Birincisi taraflara, karşı tarafın kendi edimini teklif etmeden kendisinden ifa talep edemeyeceğini ileri sürerek ifadan kaçınma (ödemelik def) imkanı sağlaması; ikincisi ise edimlerin aynı anda ifa edildiği karinesini oluşturmasıdır.

Türk Medeni Kanununun 6.maddesine göre; kanunda aksi öngörölmüş olmadıkça, herkes hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür. İfa, borçluyu kurtaran bir olay olduğu için uyumsuzluk halinde bunun ispatı borçluya düşer.

Yasal olay karinesi, belirli bir hukuksal sonucun doğumu için varlığı gerekli olumlu veya olumsuz olayın gerçekleşmiş olduğunun, var olduğu anlaşılan fakat bir hukuksal sonuçla ilgisi olmayan başka bir olaydan çıkartılmasına olanak veren bir yasa kuralıdır (Prof. Dr. Bilge Umar, Prof. Dr. Ejder Yılmaz; İspat Yükü; 1980 Büyükçekmece; s.167 dipnot 14'de yer alan yazarlar). Yukarıda bahsedilen, TBK' nın 207.maddesinin ikinci fıkrasında yer alan kanuni karine gereği, malın alıcıya teslimi ile birlikte, bedelinin peşin olarak satıcıya ödendiği kabul edilir. Satıcı tarafından dava dilekçesinde, taraflar arasındaki dostluk münasebeti ve itimat nedeni ile davalıdan peşin para almadığı satışın veresiye yapıldığı ileri sürölmüş, fakat buna ilişkin örf adetten veya bir sözleşmenin mevcudiyetinden söz edilmemiş ise; bu durumda taraflar arasında, satışın ne şekilde yapıldığı konusunda uyumsuzluk bulunduğundan; veresiye sattığını iddia eden davacının malları davalıya veresiye sattığını ve parasının ödenmediğini ispat etmesi gerekir. Taraflar arasında satışın veresiye yapıldığı hususunda uyumsuzluk yoksa, alıcının satış bedelini sonradan ödemediğini ispat etmesi gerekir.

Somut olayda; Adalet Bakanlığının kanun yararına temyiz isteminde, davalının, peşin ödeme savunmasında bulunduğu belirtilmekte ise de; cevap dilekçesi incelendiğinde, davalının, açıkça, bedelin bir kısmını önceden kalanını ise teslimden sonra taksitler halinde tamamen ödediğini ve teminat scnedini geri aldığı ileri sürdüğü görölmektedir. Buna göre satışın veresiye yapıldığı konusunda taraflar arasında uyumsuzluk bulunmamaktadır. Veresiye satışı kabul eden davalı TBK m.207/2'de yer alan aynı anda ifa karinesinden yararlanamaz. Satış bedelini tamamen ödemediğini kendisinin ispatlaması gerekir. Davalı veresiye satışı kabul ettiğinden, fatura üzerinde kapalı/ açık fatura incelemesi yapılmasına da gerek yoktur.

Sonuç itibarıyla Mahkemece, açıklanan nedenlerle ispat yükü davalıda olmasına rağmen, bu husus gözardı edilerek davacının basiretli davranma yükümlülüğü bulunduğu gerekçesiyle ispat külfeti davacıya yükletilerek yanlışlı değerlendirme ile yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olduğundan Adalet Bakanlığının yerinde görölen kanun yararına temyiz talbinin kabulü gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığının HMK m. 363/1 hükmüne dayalı kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine, 30/09/2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/3988

KARAR NO : 2021/9393

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : ANKARA 8. TÜKETİCİ MAHKEMESİ

TARİHİ : 21/01/2020

NUMARASI : 2016/1656 - 2020/4

DAVACI : GENPA TELEKOMÜNİKASYON VE İLETİŞİM HİZMETLERİ
SAN. TİC. A.Ş. VEK.AV.SEZAI SUR

DAVALI : SEDAT ÖZDEMİR

Taraflar arasındaki Tüketici Hakem Heyeti Kararının iptali davasının mahkemece yapılan yargılaması sonucunda, davanın açılmamış sayılmasına yönelik olarak verilen karara karşı Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulmakla; dosya içerisindeki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, ilçe tüketici hakem heyetinin, malın ayıplı olması nedeniyle ücretsiz onarılmasına yönelik kararının hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek iptaline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı, davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, dosyanın ikinci kez takipsiz bırakıldığı gerçeğiyle davanın açılmamış sayılmasına karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 19.03.2021 tarihli yazısında; mahkemece yenileme tensip zaptı ve duruşma günü davacıya tebliğ edilmeden davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın HMK m.363/1 hükmü gereği kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Dava, tüketici hakem heyeti kararının iptaline istemine ilişkindir. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 73.maddesinde tüketici mahkemelerinde görülecek davalar, 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun (HMK) Altıncı Kısım hükümlerine göre yürütüleceği öngörülmüştür. HMK'nın Altıncı Kısımında basit yargılama usulü düzenlenmiştir. Kanunun 320.maddesinin 4. fıkrasına göre basit yargılama usulüne tabi davalarda işlemden kaldırılmasına karar verilmiş olan dosya, yenilenmesinden sonra takipsiz bırakılırsa dava açılmamış sayılır. Davanın takip edilmediğinden bahsedilebilmesi için; tarafların usulüne uygun olarak davet edilmiş olmalarına rağmen duruşmaya gelmemeleri ya da takip etmeyeceklerini bildirmeleri gerekir (HMK m.150/1). Duruşmaya taraflardan biri gelmezse; gelen tarafın talebi üzerine yargılamaya diğer tarafın yokluğunda devam edilir (HMK m.150/2).

Somut olayda, dosya ilk kez 20/06/2019 tarihli celsede işlemden kaldırılmış, 04/07/2019 tarihinde yenilenmiştir. Mahkemece, yenilemeden sonraki 21/01/2020 tarihli duruşmaya davacının katılmaması nedeniyle HMK m.320/4 hükmü uyarınca davanın açılmamış sayılmasına karar verilmiş ise de; bahsedilen duruşma günü davacıya tebliğ edilmemiş, HMK m.320/4 hükmünün uygulanma şartları oluşmamıştır.

Mahkemece, duruşma gününün davacıya usulüne uygun şekilde tebliğ edilmesi gerekirken; bu husus göz ardı edilerek duruşmaya davet edilmemiş olan davacının duruşmaya katılmadığı gerekçesiyle davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olduğundan, Adalet Bakanlığının yerinde görülen kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, Adalet Bakanlığının HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesinc, 30/09/2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/17033

KARAR NO : 2021/4262

Y A R G I T A Y İ L A M I

MAHKEMESİ : Hatay 1. Asliye Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 30.11.2018
NUMARASI : 2018/367-2018/373
DAVACI : Zeynettin Karabiber vekili Av. Okan Camuz
DAVALI : T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Taraflar arasındaki staj eğitimi nedeniyle alacak davası üzerine mahkemece adli yardım talebi kabul edilerek yapılan yargılama sonucunda; davanın kabulüne ilişkin 30.11.2018 günlü karara yönlük olarak Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından kanun yararına bozma talep edilmesi üzerine dosya içerisindeki kağıtlar incelenerek gereği görüldü.

-K A R A R-

Davacı vekili, müvekkilinin Antakya Atatürk Teknik ve Endüstri Meslek Lisesinde okuduğunu, öğrencilik döneminde Hatay Tapu Müdürlüğünde zorunlu staj yaptığını ve ücret ödenmediğini belirterek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 100,00 TL ödenmeyen staj ücreti alacağının hakkın doğum tarihinden itibaren işleyecek bankalara uygulanan en yüksek mevduat faiziyle tahsilini istemiş; 30.11.2018 tarihli islah dilekçesi ile talebini 2.138,79 TL'ye yükseltmiştir.

Davalı vekili, davanın husumet nedeniyle reddi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece, alınan bilirkişi raporu doğrultusunda davanın kabulüne kesin olarak karar verilmiştir.

Dava, staj eğitimi nedeniyle alacak istemine ilişkindir.

Adalet Bakanlığı, kararın kanun yararına bozulmasını istemiştir.

Olağanüstü bir kanun yolu olan kanun yararına temyizin amacı; kesin olarak verilen ya da istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen kararların Yargıtayca incelenmesini ve buna bağlı olarak kanunların uygulanmasında ülke genelinde birliği sağlamak, karar ve hükümlerdeki hukuka aykırılıkları toplum ve birey açısından gidermektir. Olağanüstü bir kanun yolu olan kanun yararına temyiz kurumunun konusunu oluşturabilecek kanuna aykırılık halleri olağan kanun yolu olan temyiz nedenlerine göre dar ve kısıtlı tutulduğunda kesin hükmün otoritesi korunmuş olacaktır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun ekinde yer alan I sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri arasında yer almaktadır. Davanın davacının staj yaptığını iddia ettiği Hatay Tapu Müdürlüğüne bağlı olduğu taraf sıfatını haiz olan Tapu Kadastro Genel Müdürlüğüne karşı görülmesi gerekirken, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına karşı sonuçlandırılması usul ve yasaya aykırı olduğundan Adalet Bakanlığının kanun yararına temyiz isteminin kabulüne karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda gösterilen nedenle, Adalet Bakanlığının kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile; 6100 sayılı HMK'nın 363. maddesi uyarınca Hatay 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 30.11.2018 günlü 2018/367 Esas ve 2018/373 Karar sayılı hükmünün, hukuki sonuçlarına etkili olmamak kaydı ile kanun yararına **BOZULMASINA**; dosyanın gereği yapılmak üzere Adalet Bakanlığına gönderilmesine 07/07/2021 gününde oybirliğiyle karar verildi.